

PM 2010:54 RVIII (Dnr 328-4938/2007)

Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Kartläggning och plan för att skapa trygghet och stävja våldet kring idrotts-evenemang i Stockholm godkänns med föredragande borgarråds synpunkter.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att avtala med Storstockholms brandförsvaret avseende överföring av ansvar för Program Supporter till idrottsnämnden.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 7 november 2007 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en utredning och lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm.

Stadsledningskontoret anser att samordning har stort värde och att ett samlat grepp kring supportervåldet kommer att medföra fördelar. Samtidigt är det viktigt att klubbarna tar sitt ansvar.

Beredning

Ärendet har remitterats till idrottsnämnden, brand- och räddningsnämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, Bromma, Kungsholmens och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnder samt till Stockholms Stadshus AB (SGA Fastigheter AB). Storstockholms brandförsvaret har yttrat sig i stället för brand- och räddningsnämnden.

Idrottsnämnden ser positivt på att ta över huvudmannaskapet, särskilt då man redan förvaltar många av de arenor där supportervåld förekommer.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden delar uppfattningen att stävjandet av våldet är viktigt. Klubbarna och supporterföreningarna är dock de som måste ta huvudansvaret vid evenemang.

Bromma stadsdelsnämnd stödjer stadsledningskontorets förslag och håller med om att staden behöver ta ett samlat grepp runt frågan om det idrottsrelaterade våldet. Föreningar som får hjälp av staden bör också kunna uppvisa att man aktivt motarbetar våldet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd instämmer i stora drag med stadsledningskontorets förslag. Därtill vill nämnden påpeka att det är viktigt att se till helheten och att

problemen inte bara äger rum i anslutning till idrottsarrangemang. Att skapa lokala forum där inblandade ungdomar kan komma till tals är också en viktig åtgärd.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ser en vinst med att samarbetet flyttas från Storstockholms brandförsvaret till idrottsnämnden. Därtill anser nämnden att alla inblandade personalkategorier behöver löpande vidareutbildning.

Storstockholms brandförsvaret är i huvudsak positivt inställd till förslaget men vill ha tydligare riktlinjer för projektets målgrupp. Man tillägger dock att den befintliga handläggaren bör flytta med, att ansvar för kostnader kopplat till Program supporter ska tydliggöras samt att en plan för fortsatt utveckling av arbetet ska säkerställas.

Stockholms Stadshuset AB (SGA Fastigheter AB) är positivt till förslaget och tycker det är bra att arbetet mot våldet fortsätter.

Mina synpunkter

Dessvärre har våldet kopplat till idrottsarrangemang ökat i hela Sverige de senaste åren, så också i Stockholms stad. Detta är en oacceptabel utveckling. Det drabbar såväl besökare vid olika evenemang som idrottsrörelsen och framför allt stockholmarna i största allmänhet.

I Stockholms stad har vi vidtagit en rad åtgärder där förstärkt kamerakvalitet, samverkansmöten med klubbarna, stöd till högriskmatcher på helgerna dagtid samt delaktighet i ett samordningsarbete för ett gemensamt avtal med olika intressenter lett av landshövdingen är några åtgärder. Nu har en kartläggning och plan för att skapa trygghet och stävja våldet kring idrottsevenemang i Stockholm tagits fram för att förstärka arbetet ytterligare.

Stadsledningskontorets rapport visar att det redan görs mycket inom stadens olika nämnder och i olika stödformer för att stävja våldet. När ett helhetsgrepp tas kring problematiken är det viktigt att varje nämnd och styrelse tar ansvar för sina områden och de insatser som krävs. För att öka transparensen i de insatser och aktiviteter som vidtas anser jag att en samordningsfunktion för stadens insatser bör inrättas. Samordnaren har till uppgift att koordinera och inte minst informera berörda nämnder och bolag om de samlade aktiviteterna. Då mycket av våldet sker vid eller kring de matcher som spelas på idrottsnämndens anläggningar blir därför samordningsfunktionen placerad på idrottsförvaltningen.

Trygga fotbollsmatcher och en positiv supporterkultur är dock i stor utsträckning en regional fråga. Därför välkomnar jag landshövdingens konstruktiva initiativ med en samlad strategi mot fotbollsvåldet. En strategi som involverar en lång rad intressenter med ett gemensamt mål att pressa tillbaka våldsutövningen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Kartläggning och plan för att skapa trygghet och stävja våldet kring idrottsevenemang i Stockholm godkänns med föredragande borgarråds synpunkter.
2. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att avtala med Storstockholms brandförsvaret avseende överföring av ansvar för Program Supporter till idrottsnämnden.

Stockholm den 6 april 2010

MADELEINE SJÖSTEDT

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. I huvudsak bifalla föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Därutöver anför följande.

Mot bakgrund att supportervåldet ökar och att hittills allt för lite har gjorts för att stoppa det är det mycket positivt att nu en plan antas för att trappa upp och samordna insatserna bättre och att överföra ansvaret till idrottsnämnden. Förslagen till åtgärder i planen täcker de flesta viktiga områden och ger ett viktigt stöd till klubbarna i deras arbete att främja en mer positiv supporterkultur. Efter engelsk förebild borde dock även personer som exempelvis är dömda för våldsbrott eller ordningsstörning som är relaterad till idrottsevenemang kunna beläggas med anmälningsplikt på polisstationer under matchdagar. Detta är ett redskap som efterfrågas av såväl klubbar som fotbollförbund. Det behövs också verktyg för att kunna ta pyrotekniken redan utanför arenan.

Mycket lite sägs även i planen om samverkan med skolan och lokala fritidsverksamheter där viktiga insatser kan göras för att sprida information och stävja rekryteringen av unga till babyfirmor och andra sammanslutningar. Vi hoppas därför att denna plan senare även kommer att inkludera dessa viktiga instanser i samhället för att ytterligare förstärka arbetet.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. i huvudsak bifalla skrivelsen,
2. i arbetet med att kartlägga och skapa en plan för ökad trygghet och stävja våldet kring idrottsevenemang i Stockholm, även se över möjligheten att i detta arbete förtydliga förväntningar på spelarnas ansvar i arbetet, samt att
3. därutöver anför följande

Spelarna är förebilder och på så sätt en resurs som bör kunna utnyttjas i arbetet mot supportervåld. Särskilt är spelarna tydliga förebilder för ungdomarna som spelar i ungdomslagen och har därmed stor potentiell påverkan på deras värderingar och attityder. Spelarna borde i större utsträckning visa aktivt avståndstagande från exempelvis våldsamt beteende och kränkande tillmälen.

Miljöpartiet vill undersöka möjligheten att, inom de överenskommelser som ger klubbarna bidrag eller låter dem använda stadens arenor, se över alternativ genom vilka klubbarna förbinder sig att tillsammans med sina spelare tydligare ta avstånd från supportrarnas beteende.

Att bekämpa våldet kring supporterkulturen är viktigt. Åtgärderna behöver fokusera på de sociala aspekterna i supportervåldet, det vill säga machokulturen och könsroller, i det här fallet den destruktiva kopplingen mellan män och våld. Det är viktigt att idrottsföreningarna tar arbetet kring jämställdhet och antidiskriminering på allvar. Inte minst hbt-frågorna är osynliga i idrottsföreningarna, vilket speglas i exempelvis språkbruket på och utanför planen.

I arbetet med att bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur har idrottsföreningarna en nyckelroll, i och med sina relationer med supporterklubbarna. Därför är en nära dialog med idrottsföreningarna central för ett framgångsrikt arbete.

Stockholm stad är den huvudsakliga bidragsgivaren till idrottsrörelsen i Stockholm och har ett stort inflytande på idrotts- och friluftsföreningar, dels ekonomiskt men också genom tilldelning av tider i idrottsanläggningar. Det borde vara självklart att idrottsföreningarna kan visa ett aktivt arbete mot diskriminering, inklusive sexuell läggning, för att beviljas bidrag eller bli tilldelad anläggningstid av Stockholms stad. Detta arbete bör också inkludera supporterklubbarna.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Roger Mogert, Tomas Rudin* och *Teres Lindberg* (alla s) med hänvisning till reservationen av (s) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Emilia Hagberg* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Kommunstyrelsen beslutade den 7 november 2007 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att genomföra en utredning och lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

De senaste åren har det idrottsanknutna våldet ökat i Stockholmsområdet, men också i övriga Sverige. Stockholms stad, andra berörda kommuner i området, klubbarna, polisen och samhällets övriga aktörer behöver ta ett samlat grepp för att säkra tryggheten kring idrotten och stävja våld eller annan ordningsstörning.

Supportervåldet har bidragit till att färre människor väljer att följa sitt favoritlag på plats på läktaren. Fotbollsklubbarnas publiksnitt är lägre än föregående år.

Klubbarna och supporterföreningarna har ett stort ansvar för situationen, och det är de som måste vara ledande i arbetet med att skapa en trygg och trevlig miljö kring sina egna evenemang.

Men det idrottsanknutna våldet håller sig inte bara till och kring arenorna vid match. De senaste åren har det dessutom spridit sig långt utanför evenemangen. Det är inte ovanligt att klubbarnas så kallade firmor stämmer träff för att slåss helt oberoende av om det är match. Dessa slagsmål sker då på helt andra platser än i anslutning till idrottsarenor.

Våldet och skadegörelsen medför också stora kostnader för enskilda medborgare, för polisen och för Stockholms stad.

De större klubbarna i Stockholmsområdet arbetar sedan länge tillsammans med flera offentliga aktörer för att förhindra våldet. Samarbetet med Fotbollsalliansen, Stockholmsalliansen, supporterpolisen och fältassistenter är angeläget och har gett många positiva resultat. Klubbarnas initiativ att själva övervaka sina supporterklackar genom att använda arenornas kameror är också ett viktigt steg i rätt riktning.

Men arbetet har tyvärr hittills inte varit tillräckligt framgångsrikt. Med tanke på de omfattande investeringarna i idrotts- och evenemangsanläggningar i Stockholmsområdet de kommande åren, måste tryggheten kring idrotten förstärkas. Idrottsinvesteringarna i Stockholmsområdet måste leda till en ny positiv supporterkultur.

Definition av fotbollsrelaterad huliganism

Vid sidan av de mer generella ordningsstörningar som kan uppstå där ett stort antal människor samlas förekommer en rad fotbollsrelaterade ordningsstörningar. De problem som ingår i begreppet fotbollsrelaterade ordningsstörningar kan främst vara:

- Alkohol- och narkotikapåverkade personer
- Pyroteknik
- Inkastande av föremål på plan
- Planinvasioner

- Bråk inne/utanför arenan
- Bråk på väg till och från match
- Organiserade bråk mellan firmor (nätverk av risksupportrar)
- Hot och trakasserier mot olika aktörer inom fotbollen

Svensk firmakultur

De större klubbarna i Sverige har firmor och detta tycks vara en ökande företeelse. Risksupportrarna eller ”grabbarna” som de kallar sig i firmorna, är ofta unga män mellan 15 och 30 år som tillsammans aktivt söker konfrontationer med andra likasinnade grupper. Våldet kan sägas vara organiserat i den bemärkelsen att kontakt, oftast via mobiltelefon, tas mellan de rivaliserande grupperna och dag, tid, plats och numerär bestäms. I bland klär sig firmamedlemmarna i olika färger eller har armbindlar eller liknande för att inte blanda ihop motståndarna med den egna gruppen under ett slagsmål. Många gånger sker så kallad ”samling” dagen före en match. En samling kan sägas vara ett organiserat slagsmål mellan två firmor eller att en firma samlas på en pub innan matchen. Matchdagarna har dock hittills varit det största problemet och trenden går mot att våldet ökar vid arenorna och i dess omedelbara närhet

Firmamedlemmarna ser sig som en sorts elitsupportrar och medlemskapet i en firma är ett sätt att leva. Ordet *medlem* är något missvisande då man inte passivt blir medlem i en firma utan måste kvalificera sig och ”visa sig lojal mot sina kamrater när det brakar loss”. Firmamedlemmarna pratar ofta i termer som att fotbollsarenan är ”manlighetens sista bastion”. Machokulturen är extremt central inom dessa grupperingar och våldet är en del av detta.

En jämförelse kan göras mellan firmorna och den organiserade brottsligheten i den mening att medlemmarna har olika funktioner i nätverket, även om de kan vara outtalade – någon har kontakt med övriga firmor, någon skaffar narkotika, någon är IT-ansvarig och så vidare. Många gånger videofilmas slagsmålet och läggs ut på internet. Slagsmålen kommenteras också flitigt på respektive firmas hemsida. Filmerna kan ses på bland annat www.youtube.com

Babyfirmor

På senare år har det utvecklats en ny företeelse inom firmakulturen, så kallade babyfirmor. De består av risksupportrar som är under 18 år och inte kommer in på krogarna där de äldre supportrarna oftast brukar samlas före och efter match, vilket gör att det sker en naturlig separering från de äldre. De slåss ofta för att bevisa vad de går för inför de äldre, i en del av en slags trappstegsprocess där man kvalificerar sig till nästa steg. Motsvarande kvalificering finns hos de kriminella mc-gängen.

En del av de ungdomar som regelbundet befinner sig i en supporterklack upplever inte matcherna enbart som punktarrangemang. En stor del av deras liv kretsar kring detta och det anses kunna bidra till en flykt från en egen problemfylld tillvaro.

Ungdomarna i babyfirmorna som gör sig kända att delta i ordningsstörningar i samband med fotboll är ofta kända av de lokala sociala och polisiära myndigheterna i sina respektive bostadsområden enligt Program Supporter.

Mönstret är detsamma som för de vanliga firmorna, de går på samling och möter upp likasinnade på bestämda platser. Babyfirmornas slagsmål kan i många fall vara grövre, till exempel kan det förekomma vapen. Platserna för sammandrabbningar varierar, det kan vara i en förort, innerstaden, arenaområdet, en kranskommun eller någon annan stad i landet i samband med att klubbens lag spelar bortamatch.

Kartläggning av dagens arbete för att stävja det idrottsanknutna våldet

Sedan många år tillbaka bedriver idrottsklubbar och ideella föreningar verksamheter för att stävja huliganism och uppmuntra en sund supporterkultur. Några av de större klubbarna i Allsvenskan har i dag program som syftar till att påverka supportrarnas attityd och värderingar när det gäller uppträdandet på och kring arenorna. Det preventiva syftet är att öka individens anknytning till ett mer positivt nätverk och stärka individens självkontroll. Några exempel på den typen av åtgärder är:

AIK-stilen - Älska AIK varsamt

Programmet är ett förebyggande program som även riktar in sig på supportrar som hamnat eller riskerar att hamna snett i supporterskapet. Programmet samarbetar med Solna stad. Fältassistenter och besöker alla sjätteklassare i Solna och föreläser om kamratskap och rätt vägval (www.aikfotboll.se).

Stockholmsalliansen

Stockholmsalliansen är ett samarbete mellan AIK, Djurgårdens IF och Hammarby IF. Sedan år 1991 har alliansen engagerat sig i arbetet med och kring de olika supportergrupperingarna. Staden genom idrottsnämnden lämnar ett årligt bidrag till alliansen. Detta bidrag uppgår nu till 325 000. Även Solna stad stöttar alliansen med bidrag. Arbetet genomförs i samarbete med Stockholms stad, olika myndigheter och idrottsorganisationer.

Fotbollsalliansen

Tillsammans med Fryshuset arbetar i dag Fotbollsalliansen för att främja ett positivt supporterskap. En av grundtankarna är att förhindra ungdomar från att söka sig till de så kallade firmorna. Målet med föreläsningsskampanjen är att nå samtliga högstadieskolor i Stockholms stad. Vid varje föreläsningstillfälle är allsvenska fotbollsspelare från de tre klubbarna inbjudna. Fotbollsalliansens strävan är att skapa ett alternativ för eleverna och visa dem att en supporter inte behöver använda våld för att betraktas som tillräckligt hängiven. Vidare betonar Fotbollsalliansen att supportrarna har en viktig roll i fotbollsvärlden inte minst för klubbarna som de håller på. De tre klubbarna med Stockholms anknytning AIK, Djurgården och Hammarby är delaktiga i Fotbollsalliansens arbete med att stödja en sund supporterkultur.

Utöver skolföreläsningar erbjuder Fotbollsalliansen stöd till föräldrar och till idrottsföreningar. (www.fryshuset.se).

Ge rasismen rött kort

Detta projekt är ett exempel på en svensk fotbollsgemensam kampanj som startades i förebyggande syfte för att förhindra att rasismen växer sig stark på läktarna. Rasismen har tyvärr inte bara visat sig på internationell nivå, utan också långt ner i det svenska seriespelet och även inom vår ungdomsfotboll. (www.svenskfotboll.se). Kampanjen innebär till exempel att en banderoll med ett antirasistiskt budskap visas på innerplan. Publiken och spelarna får större pappersark med logon ”Ge rasismen rött kort” och vid spelarpresentationen håller alla spelare upp pappret. Lagkaptenerna ska också vid spelarpresentationen på innerplan läsa upp ett budskap om antirasism (www.svenskfotboll.se).

Program Supporter

Program Supporter är ett nätverk av fältarbetare från Stockholms stadsdelar och några kranskommuner. Målet är bland annat att förhindra nyrekrytering till negativt supporterbeteende och minska det destruktiva beteendet på och omkring idrottsevenemang.

Program Supporter arbetar både med socialt förebyggande fältarbete och med gängbearbetning. Det unika med Program Supporter är att fältassistenterna arbetar över stadsdelsgrän-

serna genom att följa ”sina” ungdomar in till arenorna. I samband med matchtillfällena möter fältassistenter i Program Supporter upp och samtalar med ungdomar som avvisats från arenan under pågående match på grund av olämpligt uppförande. Fältassistenter tar kontakt med de ungdomar som finns kvar utanför arenan under pågående match, för att ta reda på varför de dröjer sig kvar utan biljett. De avstyr också konflikter ungdomar emellan och lotsar dem till och från arenaområdet när det är stökigt. Tillsammans med socialjouren tar fältassistenter i Program Supporter hand om berusade ungdomar och kontaktar föräldrarna eller vårdnadshavare. Räddningstjänsten i Stockholm har huvudansvar för verksamheten.

Klocktornet

Klocktornet är en del av Djurgårdsandan och syftar till att stärka relationerna mellan supportrar, medlemmar i Järnkaminerna och Djurgården Fotboll. Lokalerna ska vara en daglig mötesplats där spelare, kanslipersonal, ledare och supportrar på ett naturligt sätt kan träffas och umgås. Genom verksamheten i Klocktornet vill klubben skapa möjligheten att knyta många ungdomar till klubben eller hjälpa till med vägledning (www.dif.se).

AIK Stilen Norra

AIK Stilen Norra är en grupp bestående av vuxna som närvarar vid AIK:s hemmamatcher. Syftet är att skapa trygghet och relationer med unga supportrar på och utanför Råsunda. Gruppen rör sig utanför Råsunda 1–2 timmar före matchstart och ungefär en timme efter avslutad match. Under matchen är de utspridda på den norra läktaren. Meningen är inte att AIK Stilen Norra ska ersätta polis, ordningsvakter eller publikvärdar utan finnas för att skapa förutsättningar för goda relationer till supportrarna (www.aikfotboll.se).

Ny lagstiftning

Idag finns en lag om tillträdesförbud vid idrottsevenemang där idrottsklubben som arrangerar ett evenemang har rätt att neka individer tillträde. I syfte att stärka skyddet mot brottslighet under idrottsarrangemang, och för att öka säkerheten vid dessa arrangemang föreslår regeringen ändringar i lagen. Ändringarna i lagen om tillträdesförbud innebär bl.a. att en polismyndighet får anmäla behov av tillträdesförbud till åklagaren. Härigenom kompletteras den initiativrätt som i dag enbart tillkommer idrottsorganisationer.

Vidare införs i lagen om tillträdesförbud en möjlighet för åklagaren att i brådskande situationer meddela interimistiska (tillfälliga) tillträdesförbud. Om det kan antas att ett interimistiskt tillträdesförbud kommer att meddelas, är den som stör ordningen eller äventyrar säkerheten vid ett idrottsarrangemang skyldig att på tillsägelse av polisman följa med till förhör.

I ordningslagen införs ett nytt kapitel med särskilda bestämmelser om ordning och säkerhet vid idrottsarrangemang på idrottsanläggningar. Enligt detta kapitel är det förbjudet att obehörigen beträda spelplanen och att kasta in föremål på spelplanen. Vidare är det förbjudet att inneha eller använda pyrotekniska varor på en idrottsanläggning när ett idrottsarrangemang anordnas där. Ändringarna träder i kraft den 1 april 2009.

Tävlingsbestämmelser

Förutom spelregler på planen är fotbollsklubbarna underställda tävlingsbestämmelser som Svenska fotbollförbundet har fastställt. I dessa stipuleras bland annat att:

- Arrangerande och gästande förening är ansvarig för sina respektive spelares, ledares och supportrars uppförande i samband med och under match.
- Arrangerande förening är skyldig att informera publiken om vilka ordningsregler som gäller i samband med och under match. Dessutom ska arrangören se till att det råder god ordning bland publiken och vidta åtgärder för att skydda funktionärer och spelare för eventuella

övergrepp.

- Föreningarna är skyldiga att identifiera och stänga av sina respektive ordningsstörande supportrar genom så kallad arrangörsavstängning och/eller att ansöka om tillträdesförbud annan och så vidare

Om en förening bryter upprättad överenskommelse eller på annat sätt visar brister i sitt arrangemangsansvar kan föreningen åläggas att betala en straffavgift om högst 25 000 kronor till SvFF. Likaså om en klubbs supportrar under eller i anslutning till match inom arenan avfyrat raketer eller antänt andra pyrotekniska pjäser, kastat föremål som medfört personskada eller inneburit fara för personskada, olovligen beträtt spelplanen och därmed skapat ordningsstörning kan klubben åläggas att betala en straffavgift om högst 25 000 kronor och dessutom upp till 500 000 kronor i böter till SvFF.

Övriga påföljder för klubbarna kan innebära att

- en eller flera matcher spelas på annan arena än föreningens ordinarie hemmaplan
- en eller flera matcher spelas inför tomma läktare
- en eller flera av föreningens hemma- och/eller bortamatcher ska spelas med en eller flera för åskådare stängda läktarsektioner och/eller
- att en förening åläggs att sätta upp nät eller annat skydd framför läktarsektion.

Stadsledningskontoret konstaterar att både existerande och kommande lagstiftning samt fotbollförbundets tävlingsbestämmelser ger klubbarna utrymme att vidta åtgärder mot åskådare som sätter våldet framför fotbollen.

Förslag på åtgärder

Stadsledningskontoret anser att mycket av det arbete som idag bedrivs av myndigheter och föreningar är ändamålsenligt. Stor vikt läggs vid långsiktiga aktiviteter genom dialog och tidiga insatser förändra den negativa supporterkulturen.

Stadsledningskontoret anser att insatserna från myndigheter och det civila samhället måste synkroniseras effektivare. En uppsjö av sammanslutningar, idrottsföreningar och myndigheter jobbar med huliganproblematiken men det saknas en tydlig styrning.

Idag har Storstockholms brandförsvaret huvudansvaret för att driva Program Supporter och därmed samordna Stockholms stads insatser med andra aktörer. Stadsledningskontoret anser att ansvaret bör flyttas till idrottsnämnden som har breda och fortlöpande kontakter med idrottsrörelsen.

Inriktningen på det fortsatta arbetet med att uppnå en långsiktig sund supporterkultur ska ske genom nära samarbete med myndigheter, idrottsrörelsen och frivilligorganisationer, men med en tydligare synkronisering och projektledning.

Idrottsnämnden är även i vissa fall fastighetsägare till arenorna och kan därmed genom hyres- eller upplåtelseavtal ställa krav på klubbarna att krafttag ska tas mot huliganism. Idrottsnämnden bör även samordna stadens arbete som fastighetsägare i de fall andra förvaltningar eller bolag är hyresvärdar i syfte att staden agerar samfällt.

Huliganism är i grunden ett socialt problem. För att stävja den krävs att det långsiktiga arbetet som idag bedrivs av olika myndigheter och ideella föreningar fortsätter och utvecklas.

För att skapa trygghet och stävja det konkreta problemet med våldet kring specifika idrotts-

evenemang i Stockholm anser stadsledningskontoret att större krav ska ställas på fotbollsklubbarna. Det är klubbarna som ansvarar för ordning vid sina evenemang. De måste tydligt visa att de inte tolererar huliganism. Redan idag finns redan de verktyg som behövs för detta. Ny lagstiftning från och med 1 april 2009 kommer sannolikt också att förbättra möjligheterna att vidta konkreta åtgärder.

Det är viktigt att Stockholms stad sänder tydliga signaler till fotbollsklubbarna att vi inte tolererar våld och en otrygg miljö på våra anläggningar eller på anläggningar som används av idrottsföreningar som direkt eller indirekt får ekonomiskt stöd av Stockholms stad.

Följande åtgärder föreslår stadsledningskontoret att staden genom Program Supporter ska verka för att genomföra tillsammans och i dialog med berörda idrottsföreningar.

Kortsiktiga åtgärder

1. Utöver själva idrotten kan positiva arrangemang genomföras utanför och inne på arenan i syfte att minska den aggressiva stämningen och att få åskådare att komma tidigare till arenan. På detta sätt undviks långa köer vilket skapar utrymme för en noggrannare visitering
2. Inför en senaste ankomsttid till arenan i syfte att skapa utrymme för en noggrannare visitering.
3. Var tydlig med att inte acceptera påtaglig onykterhet eller drogpåverkan vid insläppet.
4. Förlägg alla högriskmatcher under tidig dagtid på helger.
5. Utöka samarbetet med lokaltrafiken för att snabbt få bort åskådare från området runt arenan så att polisen kan koncentrera sig på de ordningsstörande supporterna.
6. Fortlöpande översyn av den tekniska utrustningen för kameraövervakningen på arenorna i syfte att säkerställa identifiering.

Långsiktiga åtgärder

1. De olika aktörerna – arrangerande klubbar, supporterklubbarna, staden som arenaägare, polisen och andra berörda utarbetar tillsammans strategier för samverkan där det framgår vem som ansvarar för vad och vem som ska besluta och göra vad.
2. Staden, polisen och klubbarna ska göra fortlöpande översyner av anläggningarna i syfte att öka säkerheten och minimera riskerna för våld och inträngning på spelplanerna.
3. Vid derbyn och högriskmatcher bör det övervägas om det endast ska finnas sittplatser på anläggningarna.
4. Klubbarna och polisen samverkar fortlöpande med utbildning för de ordningsvakter som arbetar i samband med fotbollsmatcher.
5. Staden fortsätter att ekonomiskt stötta klubbarna i deras arbete med att skapa och stärka den positiva supporterkulturen.

Det behövs en sammanhållen strategi med åtgärder för att säkra tryggheten kring och på de enskilda idrotsevenemangen, men som också inkluderar problematiken med firmorna och kriminaliteten som dessa för med sig.

Arbetet med denna strategi ska göras i samarbete med de andra berörda kommunerna, offentliga aktörerna och klubbarna. Målet med strategin ska vara att skapa en trygg och positiv stämning på och omkring idrottsevenemang i Stockholmsområdet, och stävja hela det idrottsanknutna våldet.

Stadsledningskontoret anser att detta arbete ska ledas av Idrottsnämnden. I och med att ansvaret för Program Supporter idag åvilar det nybildade Storstockholms brandförsvaret bör en diskussion upptas med dem för att föra ansvaret till idrottsnämnden.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till idrottsnämnden, brand- och räddningsnämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, Bromma, Kungsholmens och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnder samt till Stockholms Stadshus AB (SGA Fastigheter AB). Storstockholms brandförsvaret har yttrat sig i stället för brand- och räddningsnämnden.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2009 godkänna förvaltningens svar på remissen "Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten".

Reservation anfördes av Jari Visshed m.fl. (S), *bilaga*.

Reservation anfördes av Else Lundin (MP), *bilaga*.

Idrottsförvaltningen tjänsteutlåtande daterat den 27 november 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Grund för remissen är ärendet "Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten" i kommunstyrelsen den 7/11 2007. Kommunstyrelsen beslöt följande.

En utredning tillsätts inom stadsledningskontoret som får i uppdrag att lägga fram en plan med åtgärder som skapar trygghet och stävjar våldet kring idrottsevenemang i Stockholm. En politisk styrgrupp under idrottsborgarrådet ska leda arbetet.

Stadsledningskontoret har med beslutet i KS som underlag tagit fram ett tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen "Bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur kring idrotten". Ärendet har utarbetats i samråd med idrottsförvaltningen. I tjänsteutlåtandet görs en redovisning av de olika delar av supporterkultur som finns inom idrotten i Stockholm och på vissa andra orter i Sverige. En beskrivning ges också av det förebyggande arbete som sker av idrotten själv men också av samhället i övrigt. Förslag ges även på åtgärder, såväl kort- som långsiktiga, för att komma till rätta med huliganismen inom idrotten.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att

Kartläggning och plan för att skapa trygghet och stävja våldet kring idrottsevenemang i Stockholm godkänns.

Stadsledningskontoret ges i uppdrag att avtala med Storstockholms brandförsvaret avseende

överföring av ansvar för Program Supporter till idrottsnämnden

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har sedan många år gett stöd till Stockholmsalliansen (AIK, Hammarby och Djurgården) för deras arbete med supporterkultur. Stödet har främst gått till utbildning av föreningarnas läktarvärdar. Förvaltningen har genom åren varit engagerad i supporterfrågan på flera sätt bland annat startade ”Projekt Supporter”, som sedermera överfördes till brandförsvaret, på idrottsförvaltningen i slutet på 1990-talet. Förvaltningschefen deltar också för närvarande i en arbetsgrupp för supporterfrågor som leds av Stockholms landshövding.

Den beskrivning och förslag på åtgärder som presenteras i utlåtandet som ligger till grund för remissen har förvaltningen inget att erinra emot. Förvaltningen har dessutom varit delaktig i framtagande av underlaget. Beträffande förslaget om att överföra huvudmannaskapet för Program Supporter till idrottsnämnden ser förvaltningen positivt på detta då kunskap och erfarenhet finns inom förvaltningen i frågan. Dessutom är mycket av problemen knutna till arenor som förvaltningen har driftansvar för. Det viktigaste är dock, oavsett huvudmannaskap, att verksamheten får resurser så att ett bra och långsiktigt fortsatt arbete kan garanteras. En självklarhet är att Stockholmsalliansen själva och i samarbete med staden arbetar än hårdare för att finna lösningar på supporterproblematiken.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 december 2009 att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen att det är viktigt att säkra tryggheten kring idrotten och stävja våld eller annan ordningsstörning. Klubbarna och supporterföreningarna har ett stort ansvar och det är, enligt förvaltningens uppfattning, de som måste ta huvudansvaret för evenemangen.

Storklubbarna AIK, Djurgårdens IF och Hammarby IF tar redan idag ett stort ansvar för ordningen på arenorna i samband med matcher. De har egna matchvärdar som har god uppsikt över supportrarna inne på arenorna och de ingriper när det uppstår tendens till våld. Som anges i förslaget finns idag ett utvecklat samarbete mellan storklubbarna i den sk Stockholmsalliansen med ekonomiskt stöd från idrottsnämnden och Solna stad. Det finns också ett samarbete med Fryshuset för att främja ett positivt supporterskap, den sk Fotbollsalliansen. Genom Program Supporter arbetar också fältarbetare från Stockholms stadsdelsförvaltningar och ett antal kranskommuner för att förhindra nyrekrytering till negativt supporterbeteende.

Idag har Storstockholms brandförsvaret huvudansvaret för att samordna stadens insatser med andra aktörer kring evenemangen. Stadsledningskontoret föreslår att detta ansvar flyttas till idrottsnämnden. Det finns enligt förvaltningens uppfattning flera nämnder än idrottsnämnden som berörs av frågan, exempelvis socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna. Förvaltningen har inget att invända mot förslaget men menar att även andra alternativ kan prövas.

I ärendet föreslås att alla högriskmatcher ska förläggas under tidig dagtid på helger. Under senare år har flera av Derby-matcherna förlagts under dagtid med positiva effekter när det gäller ordning och säkerhet. Förvaltningen ser därför positivt på detta förslag.

Stadsledningskontoret föreslår vidare att samarbetet med lokaltrafiken ska utökas för att snabbt få bort åskådare från området runt arenan. Det finns redan idag ett samarbete med lokaltrafiken i samband med högriskmatcher. Förvaltningen delar uppfattningen att detta samarbete kan utökas för att eliminera riskerna för oordning utanför arenorna.

Förvaltningen delar uppfattningen att det behövs en sammanhållen strategi med åtgärder för att säkra tryggheten kring evenemangen. De samverkansformer som är etablerade mellan såväl staden och andra organisationer som mellan idrottsklubbarna syftar till att skapa en trygg och positiv stämning. Dessa bör utvecklas ytterligare. Som anges i förslaget bör de redan befintliga insatserna från myndigheter och det civila samhället kunna synkroniseras effektivare.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2009 att godkänna förvaltningens svar på remissen och överlämnar det till stadsledningskontoret.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stödjer SLK:s förslag och håller med om att staden behöver ta ett samlat grepp runt frågan om det idrottsrelaterade våldet och supporterkulturen.

Förvaltningen instämmer i att det behövs en bred uppslutning med flera olika myndigheter och samhällsorgan för att kunna göra en förändring. Förvaltningen är av den uppfattningen att såväl skolan som fritidsgårdar och fältverksamhet kan ha påverkan på de ungdomar som är involverade i det idrottsrelaterade våldet och supporterkulturen. Förvaltningens erfarenhet är att en del av de ungdomar som söker sig till de så kallade "firmorna" är ungdomar som inte är framgångsrika i skolan och/eller känner inte tillhörighet i skolmiljön samt söker gemenskap och grupp tillhörighet utanför skolan. För dessa ungdomar kan personal på fritidsgårdar och inom fältverksamhet vara goda vuxna förebilder och uppmuntra till andra, mer positiva aktiviteter. De kan gemensamt och var för sig, arbeta för att motivera, engagera och introducera ungdomarna i andra sammanhang, såsom föreningsliv, kulturengagemang eller fritidsgårdsverksamheter.

Angående Yvonne Ruwaidas (mp) reservation där hon bland annat anger:

... "I arbetet med att bekämpa våldet och främja en ny supporterkultur har idrottsföreningarna en nyckelroll, i och med sina relationer med supporterklubbarna. Därför är en nära dialog med idrottsföreningarna central för ett framgångsrikt arbete. Stockholm stad är den huvudsakliga bidragsgivaren till idrottsrörelsen i Stockholm och har ett stort inflytande på idrotts- och friluftsföreningar, dels ekonomiskt men också genom tilldelning av tider i idrottsanläggningar. Det borde vara självklart att idrottsföreningarna kan visa ett aktivt arbete mot diskriminering, inklusive sexuell läggning, för att beviljas bidrag. Detta arbete bör också inkludera supporterklubbarna."...

Förvaltningen instämmer i att staden genom att bevilja föreningsbidrag och upplåta sina lokaler, bör ha en stor möjlighet att kunna ställa krav på att föreningarna arbetar aktivt mot supporterkulturen. Krav bör kunna ställas på att föreningarna kan visa att de arbetar för att erbjuda andra alternativ för de ungdomar som söker sig till det idrottsrelaterade våldet. Det är viktigt att på olika sätt styra så att idrottsföreningarna utökar sitt samarbete med såväl andra aktörer som stadens verksamheter för ungdomar, t.ex. fritidsgårdar. Det är också viktigt att ett utökat samarbete kommer till stånd mellan idrottsföreningarna och t.ex. Program Supporter och liknande verksamheter/åtgärder för att motverka det idrottsrelaterade våldet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2009 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt remissvar.

Särskilt uttalande gjordes av Catarina Agrell m.fl. (S), Reijo Kittilä (V) och Ingerd Akselsson Le Douaron (MP), *bilaga*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 december 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings fältarbetare är en del av verksamheten Program Supporter. Det innebär i praktiken att förvaltningens fältassistenter aktivt deltar vid och omkring stadens elitidrottsarrangemang, framförallt vid s.k. högriskmatcher i fotboll. Fältarbetarna kan vid de tillfällena etablera kontakt med ungdomar från stadsdelsområdet som söker sig till, eller deltar i det idrottsrelaterade våldet. Fältarbetarna kan sedan kontakta ungdomarna och deras familjer för att erbjuda stöd samt hjälp. Fältarbetarna kan också uppmärksamma föräldrar på problematiken kring det idrottsrelaterade våldet och behovet av samarbete med föräldrar kring detta, genom att informera på föräldramöten.

Program Supporter bidrar med stor kunskap om supportervåld till förvaltningens fältarbetare, som i sin tur kan vidarebefordra informationen till föräldrar och andra samarbetspartners. Program Supporter kan även bistå föräldrar med information och hjälp.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i stora drag med stadsledningskontorets förslag men har några synpunkter att framföra.

Problembilden som beskrivs i förslaget fokuserar mycket på klubbarnas ansvar och att problemet är idrottsrelaterat vilket förvaltningen instämmer i. Det är dock viktigt att se och belysa helheten. De ungdomar som utmärker sig i negativ bemärkelse i dessa sammanhang är ofta de som våra fältassistenter ser agera även i andra sammanhang.

När det gäller vålds och -machokulturen som beskrivs finns även tecken på fascination bland barn och unga här i stadsdelen. Förvaltningen anser att problemet inte kan isoleras till att enbart gälla i samband med större idrottsarrangemang. Därför anser förvaltningen att det är av stor vikt att det etableras ett nära samarbete med socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden som har kunskap och kompetens att driva den här typen av projekt. Det är viktigt att evidensbaserade metoder används i arbetet på ett bra sätt.

Det är viktigt att tidigt upptäcka och arbeta med signaler för de typer av riskbeteenden som uppmärksammas i stadsledningskontorets utredning. Eftersom socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har metoder och program för att arbeta förebyggande med ungdomar kan de ges i uppdrag att bistå skolor, klubbar och ideella föreningar med fortbildning för ungdomsledare/tränare /säkerhetsstab/publikvärdar m.fl. Program Supporters organisation består idag av en projektledare. Därutöver finns stadsdelsnämndernas fältassistenter som verkar i projektet utifrån lokala förutsättningar och sitt ordinarie fältarbete. Ska Program Supporter lyckas genomföra de förslag som lagts fram menar förvaltningen att det kan behövas ytterli-

gare resursförstärkning centralt i projektet. Det måste också finnas en samsyn bland Stockholms stads fältchefer så att arbetet prioriteras och alla åläggs att delta, med samma syfte och arbetssätt.

Förvaltningen tror slutligen att arbetet för en positiv supporterkultur kan påverkas i rätt riktning genom att fora skapas, liknande lokala ungdomsråd, där ungdomar som är engagerade i frågan ges möjlighet att komma till tals och där tankar och förslag tas tillvara.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2009 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och översända det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 december 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser en vinst i att samordningsansvaret flyttas från Stockholms Brandförsvaret till idrottsnämnden. Förvaltningens fältassistenter deltar i Program Supporter samt är aktiva i det lokala arbetet med Bajen land, ett socialt supporterprojekt som skapar förutsättningar för spontanfotboll i parkleken Lugnet varje fredagskväll. Fältassistenter ställer sig positiv till ett överflyttande av ansvaret för Program supporter och efterfrågar en utveckling av programmets arbetsmetoder. Avseende de konkreta åtgärder som ingår i planen framhålls följande synpunkter: utöver skrivningen att inte acceptera påtaglig onykterhet eller drogpåverkan vid insläppet kan tilläggas att väktare och polis även kan arbeta intensivare med att avhysa berusade personer från arenorna. Avseende långsiktiga åtgärder som att klubbarna och polisen ska samverka om fortlöpande utbildning av ordningsvakter kan tilläggas att alla personalkategorier behöver fortlöpande utbildning för hantering av de dramatiska situationer som ibland uppstår i samband med matcher. En punkt om att ytterligare utveckla strategier för utsläpp efter matcher så att supportergrupperna än effektivare håll isär kan läggas till.

Storstockholms brandförsvaret

Storstockholms brandförsvaret beslutade vid sitt sammanträde den 18 januari 2010 att som svar på remissen överlämna och åberopa förbundets tjänsteutlåtande.

Storstockholms brandförsvarets tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Avgränsning

Förbundet begränsar sig nedan till att kommentera ansvarsområden och aspekter med relevans för förbundets uppdrag samt specifikt rörande det brottsförebyggande ungdomsarbetet som utförs inom ramen för Program Supporter.

Förtydliganden

I rapporten är det i vissa stycken otydligt vilken målgrupp som verksamheten inom Program Supporter riktas mot och därmed även omfattningen av uppdraget. SSBF vill förtydliga att Program Supporters målgrupp är ungdomar under 18 år. Uppdraget är således inte att förebygga vuxenrelaterat våld och huliganism vid idrottsevenemang. I planen nämns (sid 7) att räddningstjänsten i Stockholm har huvudansvar för Program Supporter, Detta är inte en korrekt beskrivning, eftersom det är Storstockholms brandförsvaret och inga övriga räddningstjänster som idag har huvudansvaret.

Gemensamt avtal

Storstockholms brandförsvaret är i huvudsak positivt inställt till förslaget att träffa en överenskommelse gällande överflytt av ansvaret för Program Supporter till Idrottsnämnden i Stockholms stad, enligt punkt 2 i Stadsledningskontorets förslag till beslut.

Vid fortsatta diskussioner om ett sådant avtal anser SSBF att det är viktigt att beakta följande:

- Överflytt av ansvar ska omfatta både funktion och befintlig handläggare
- Ansvar för kostnader kopplat till Program Supporterska tydliggörs
- Plan för fortsatt utveckling av arbetet säkerställs

Förbundet ser även en fortsattsamverkan inom området som viktig även om ansvaret överförs. Framförallt anser SSBF att nätverkets kontaktytor med ungdomar samt kunskap om ungdomars beteende är viktiga tillgångar med tanke på förbundets pågående arbete för att förebygga anlagd brand.

Kortläggning och plan

Förbundet instämmer i Stadsledningskontorets synpunkt att arbetet behöver synkroniseras bättre. En del av detta skulle en flytt av ansvaret för Program Supporter till Idrottsnämnden kunna medföra eftersom Idrottsnämnden blir en tydligare och naturligare uppdragsgivare.

En bättre samordning av arbetet kan också uppnås om andra, av staden finansierade, brottsförebyggande ungdomsprojekt även synkroniseras, genom rapportering eller samordning, av Program Supporter.

Förbundet instämmer i rapportens slutsats att Program Supporter kan ta en samordningsuppdrag som beskrivits i planen (sid 10) men att detta då framförallt gäller ungdomssidan enligt tidigare beskrivning. I planen nämns inget om det nationella nätverk som idag har byggts upp där Program Supporter har en framträdande roll. Det är viktigt att detta nätverk kan fortsätta att utvecklas.

Stockholms Stadshus AB (SGA Fastigheter AB)

SGA Fastigheter anser att det är ytterst angeläget att arbetet med att bekämpa våldet kring idrottsevenemang fortsätter. På regional nivå har Landshövdingen tagit initiativ till en serie möten med representanter från idrottsklubbar, räddningstjänsten, kommuner, arenaägare och supporterföreträdare. Att staden nu är vidare med förslag på ett antal åtgärder för att intensifiera och samordna insatserna för en sund supporterkultur är mycket bra.

Som ägare till Söderstadion och ansvarig för byggandet av den nya Stockholmsarenan kommer SGA Fastigheter förbättra den fysiska säkerheten på arenorna och på andra sätt medverka till att målen med att minska våldet kring idrottsevenemang uppnås.

RESERVATIONER M.M.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av Jari Visshed m.fl. (S) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande

3. i huvudsak anta förvaltningens förslag till beslut
4. därutöver anföra

Vi ser allvarligt på det faktum att det supportervåldet i Stockholm har ökat de senaste åren, i synnerhet kring fotbollen. Detta medför ökade kostnader för staden, polisen, näringsidkare och enskilda; kostnader som endast kan stävjas med offensiva förebyggande insatser. Hittills har dock dessa insatser bevisligen inte varit tillräckliga och kampen mot våldet måste nu trappas upp ytterligare.

Ett steg i rätt riktning är helt säkert att, som nu föreslås, överflytta ansvaret för Program Supporter från brandförsvaret till idrottsnämnden där god kunskap och överblick inom frågan finns. Därtill ska naturligtvis samarbetet med och stödet till den s.k. Stockholmsalliansen, som samordnar fotbollsklubbarna AIK, Hammarby och Djurgården, fortsätta och stärkas. Framtida åtgärder får dock inte gå så långt att de förstör för den vanlige supportern eller åskådaren

Även andra berörda aktörer, såsom företrädare för supporterklubbarna, bör inbjudas i arbetet. Vi vill särskilt slå ett slag för det viktiga upplysande och förebyggande arbete som sker tidigt i åldrarna bland barn och unga inom skola och fritidsverksamheter. Denna del av kampen mot supportervåldet behöver sannolikt stärkas betydligt.

Vi uppmanar med hänsyn till ovan den moderatledda majoriteten att hörsamma förvaltningens appell att allokera resurser till den samlade verksamheten för att stävja supportervåldet.

Reservation anfördes av Else Lundin (MP) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande

1. i huvudsak bifalla skrivelsen, *samt*
2. föreslå kommunstyrelsen att besluta att i arbetet med att kartlägga och skapa en plan för ökad trygghet och stävja våldet kring idrottsevenemang i Stockholm, även se över möjligheten att i detta arbete förtydliga förväntningar på spelarnas ansvar i arbetet.

Spelarna är förebilder och på så sätt en resurs som bör kunna utnyttjas i arbetet mot supportervåld. Särskilt är spelarna tydliga förebilder för ungdomarna som spelar i ungdomslagen och har därmed stor potentiell påverkan på deras värderingar och attityder. Spelarna borde i större utsträckning visa aktivt avståndstagande från exempelvis våldsamt beteende och kränkande tillmälen.

Miljöpartiet vill undersöka möjligheten att, inom de överenskommelser som ger klubbarna bidrag eller låter dem använda stadens arenor, se över alternativ genom vilka klubbarna förbinder sig att tillsammans med sina spelare tydligare ta avstånd från supportrarnas beteende.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Catarina Agrell m.fl. (S), Reijo Kittilä (V) och Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) enligt följande

De problem med idrottsanknutet våld som tas upp i ärendet måste lösas. Däremot vill vi lyfta fram att vi förhåller oss kritiska till de föreslagna åtgärder som i grunden påverkar evenemangens karaktär. De matcher som benämns som högriskmatcher är oftast matcher mellan lag med stor publik exempelvis derbyn och innebär av tradition folkfester med tusentals som sluter upp. Detta är i grunden något positivt och ska inte motarbetas. Förslagen att tidigarelägga matcherna och avlägsna ståplatser har inte något stöd bland supporterföreningarna, snarare tvärtom, trots att det är dessa personer som utgör själva kundkretsen. Rimligtvis borde det vara dem man huvudsakligen vill skydda mot det idrottsanknutna våldet och det är viktigt med förankring för föreslagna åtgärder hos dessa grupper. Hittills har försöken att stävja våld och oroligheter i samband med idrottsevenemang varit mycket konfrontationsinriktade. Vi menar att detta är fel väg att gå. Förbud och repression kan snarare stärka de våldsamma grupperna mot de konstruktiva och lösningsinriktade grupperna. Denna aspekt är fullkomligt avgörande för att lösa problemen.

Vi anser att de initiativ som tas fram ska tas fram i samråd med dem som påverkas av besluten, nämligen supportrarna. Vi anser också att våldet ska sättas i perspektiv till de rådande könsnormer som finns i samhället och vi vill lyfta fram aktivt jämställdhetsarbete inom klubbarna som en viktig åtgärd. Slutligen anser vi liksom det föreslagna remissvaret att det omfattande alkohol- och narkotikaanvändandet i samband med idrottsevenemang är en av de viktigaste aspekterna att motverka för att åtgärda det idrottsanknutna våldet.